

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Concluziuni drepte.

În ziua de Sântă Mărie, în castelul din Betlean, pe malul Someșului, s'au petrecut la vecinica odihnă rămășițele pămâtesci ale contelui Andrei Bethlen.

Figură de tot simpatică în istoria contemporană a patriei noastre, contele Bethlen s'a stins ca un stejar trântit la pământ de o vijelie.

Pressa ungurească apretiează de tot simpatia activitatea acestui bărbat, dela care patria putea spera încă mari servicii.

Aprețările diarelor unguresci din incidentul trecerii la cele vecinice, sunt pentru noi pline de învățături.

De aci se explică, că noi luăm despre ele act la locul prim și le accentuăm deosebita lor importanță.

În cei 7 ani de domnie sub era Tisza, relațiunile politice aici în Ardeal erau de tot încordate.

Cu deosebire erau încordate raporturile pe așa numitul fond regiu, unde în locul vechilor privilegii sășesci se introdusese noua arondare, și guvernul prin aplicarea prea cu volnicie a legii electorale, a impus în fruntea comitatelor oameni de ai sei, plus încă comiții supremi, cari terorizau marea majoritate a reprezentațiilor în comitetul municipal.

La anul 1882, guvernul trimite ca comite suprem în comitatul Brașovului pre contele Andrei Bethlen.

Noul comite suprem, un om tânăr crescut în străinătate și total lipsit de șovinismul, care caracteriza era lui Tisza în administrațiune, în scurt timp câștigă inimile sașilor din Brașov.

Diarele unguresci ne spun că contele Bethlen a fost om drept, care a aplicat cu dreptate legile patriei.

Nimica n'a sacrificat din interesele cele mari ale statului, și cu toate acestea în timp scurt a făcut pace în comitatul Brașov, asigurându-și iubirea tuturor fără deosebire de confesiune și naționalitate.

În scurt timp după numirea de comite suprem în comitatul Brașov,

tinărului comite Bethlen i se încredințează și comitatul Sibiiului. Ca comite suprem și comes al sașilor în curând câștigă și inimile celor din comitatul Sibiiu.

A exercitat un farmec acest om, și farmecul a fost simțul lui de dreptate.

A aplicat cu dreptate și în comitatul Sibiiului legile, și pe locurile, unde mai nainte domnia ură și desbinare, acum domnia iubirea reciprocă, pacea, carea făcea posibilă armonica convețuire a cetățenilor în aceste comitate.

Și în comitatele aceste erau elementele cele mai extreme, erau sașii și românii, cari la totă ocaziunea erau declarați de cei mai aprigi dușmani ai patriei.

Soboli din Sibiiu și din Brașov, cari ascuns subminau existența statului, trădătorii, cari cu peana și cu puterea curentului amenințau existența statului, ca prin farmec au dispărut; din ei au răsarit alte ființe: cetățeni buni, cari mână în mână cu reprezentatul guvernului, lucrau în armonie pentru fericirea lor și prin ea pentru fericirea patriei.

Care a fost farmecul, care a fost puterea magică, ce ca prin minune a schimbat raporturile în aceste comitate, în cari 7 ani a băntuit ura de rasă și s'au produs stări excepționale?

Dreptatea! Noul comite suprem a fost — om drept.

Eată prețul pentru care în Ardeal s'a produs liniste, bunăstare, armonică conlucrare în 2 comitate locuite în preponderantă majoritate de nemaghiari.

Jurnalele unguresci atribue deosebit merit ministrului president Tisza, că a știut alege pe acest om drept, și l'a trimis în Ardeal, spre a face pace.

Cu câtă recunoștință ar fi ați față cu Tisza ministrul president Coloman Tisza, istoria, decât deodată cu contele Bethlen ministrul trimitea alt comite suprem în comitatul contelui Bethlen, în Solnoc-Doboca, spre a restabili pacea, pre care total o a nimic.

micit volnicia comitelui suprem de atunci Bánffy.

Cu câtă recunoștință ar fi față cu Tisza istoria, dacă în comitatul Bistrița-Năsăud se numia un comite suprem de talia lui Bethlen, și nu se concredea acel comitat comitelui suprem din Solnoc-Doboca — Bánffy.

Câtă recunoștință s'ar ascrie erei Tisza, dacă dreptatea ar fi domnit și în Solnoc-Doboca și în Bistrița-Năsăud, precum domnia ea în comitatele Brașov și Sibiiu?!

Jurnalele unguresci prin aceea, că laudă simțul de dreptate al contelui Bethlen, prin care s'a produs pace, combat indirect volnicia din alte comitate, care a produs împărecherea și raporturile încordate de ați.

A trebuit să mără un om drept, ca presa ungurească să recunoască, că pe noi nemaghiarii ne fac oamenii cei mai pacinici, oamenii cei mai loiali, oamenii cei mai patriotici, dacă ni-se face dreptate.

Ne trebuie un om iubitoriu de dreptate în locul actualului ministru-president, un om drept ca contele Bethlen, și atunci țeră mai fericită decât Ungaria, nu va fi pe fața pământului.

Conferențele învățătorești.

(Încheiere.)

Dl corespondent din „Revista Orăștiei”, prima sa observare o face relativ la termenul conferențelor, fixat pentru anul acesta, zicând:

„Pare-că anume să fi căutat cineva zile mai nepotrivite pentru scopul acesta, și abia cred că mai afla altele. Eată pentru ce. Aceste zile corespund stilului nou cu 30 și 31 August. Știut este că în aceste zile decurg înscrierile la școlile străine normale sau gimnasiale, și învățătorii nostri cari au copii, în aceste zile sunt foarte ocupați cu așezarea lor pe la aceste școli.

Observarea aceasta e foarte la loc și justă. Și pentru viitor n'avem cuvânt a ne îndoi, că la locul competent

se va ține samă de această dorință întemeiată.

Apoi continuă:

„Nu mă voi încerca, ca în acest articol de țiar să documentez, că cea mai mare parte din învățătorești preferă „Reuniunile învățătorești”, fie chiar și prin așternerea statutelor la guvern, de cât „Conferențele învățătorești” și acesta din o mie și una de cauze.

Amar se înșelă toți, chiar și domnul acela care în plenul sinodului a declarat pe învățătorești de „nematură”, că la sfârșitul secolului luminilor, poreclit și al emancipărilor, chiar „nematură” (?) să fim, totuși nu ne vom lăsa să fim tractați în chip absolutistic și dictatorial, fie chiar și în chestii pedagogice.

Pentru-că absolutism și dictatură este aceea, când cea mai însemnată și de valoare corporațiune compusă din sute de persoane, o pui la dispoziția și sub tutela d-lor comisari, de astă-dată zeu nu prea alesi pe sprincenă în cele durerosești. (Câtă sinagorie! Red).

O durărogă constată trebuie să înțelegă la acest loc. Cu privilegiul desbaterilor în sinodul archidieceșan a temei acesteia, pentru susținerea „Reuniunilor”, au vorbit, aducând documente temeinice cei mai însemnați, și în chestia aceasta cei mai competenți bărbați, dascăli dascăli, profesorii nostri seminariali dnii Dr. D. P. Bărcian, Dr. Șpan și D. Comșa.

Ear' pentru „Conferențe” cei mai aprigi luptători au fost, durere, ear' doi membri ai corpului didactic, dnii profesori Dr. Blaga și Dr. Bologa. Până când primii cu argumente vedite documentau valoarea și înțelegerea „Reuniunilor” față de „Conferențe”, până atunci ultimii se întreceau în ponegrirea învățătorilor populari, spunând că sunt „nematură”, necopți etc.”

Din cele o mie și una de cauze pentru cari dl coresp. crede, că cea mai mare parte a învățătorimii preferă reuniunile inv., fie chiar și prin așternerea statutelor la guvern, față de conferențele inv. provădute în Statutul organic — am, fel dorit să vedem barem 3—4, ca, cel puțin la aparență să aibă ore-care simulacru procedura această ostilă Statutului org. Căci altcun, dle coresp., bine-voește a crede, că aruncați numai frase late, sfo-

FOIȚA.

Naintea Santjagului.

— Amănunte interesante. —

Correspondentul din New-York al ziarului „Le Temps”, vorbind despre starea generală a spiritelor în Statele Unite în timpul războiului, scrie între altele:

Pôte, că nu e de prisos să culegem și să subliniăm trăsăturile măgulitoare ale actului din urmă, din drama care s'a desfășurat înaintea Santiagului, și să reținem ceea ce face cinste omului, mai ales că destule sunt ocaziile, în cari el se arată în trista lui mediocritate.

Americanii au salutat cu același respect și vitejia Spaniolilor și sentimentele cavalești, de cari au dat dovadă compatrioții lor. Dintre eroii de a doua mână, mulți au devenit foarte populari. Ast-fel e d. e. colonelul Wood, astăzi guvernator al Santiaguului, care spunea soldaților săi, cam zăpăciți de un atac neașteptat: „Nu înjurați, luptați-vă!”; așa căpitanul Wainwright, care era

pe Maine în momentul când vasul a sărit în aer, și care deunăci primea cu un respect atât de generos pe amiralul Cervera pe „Gloucester”; căpitanul Evans, care pe bordul „Iowe” făcu căpitanului Eulate, mutilat, o primire atât de cordială și care a explicat victoria flotei sale prin următoarea frază, cât se pôte de americană: „Dumnezeu și trăgaci buni erau de partea noastră”; căpitanul Clark de pe Oregon, un adevărat părinte pentru marinarii săi, viteaz și uman, care în timpul luptei căuta să pue pe oamenii săi la adăpost rămânând el expus focului; în sfârșit și mai cu deosebire căpitanul Philip, acest tip de marinar pios, atât de simpatice, care după victorie a adresat o rugăciune Atotpu ternicului și care în timpul luptei soldaților săi, cari salutau cu aclamațiuni naufragiul vasului inamic, le adresă următoarele cuvinte: „Nu strigați, ei mor!”

Nici unul din aceste cuvinte memorabile, cari se încadrează așa de minunat în acelea scene dramatice și participă la prestigiul lor glorios, nu putea să meargă mai la inima creștinilor, ca acest strigăt de milă și de dragoste, care a răsunat în mijlocul luptei cele mai selbatece. Diarele chiar de a doua zi au pus mâna pe aceste cuvinte,

ca să arate ce vrea să dică un „soldat creștin!”

Pe tema aceasta s'a încins chiar o polemică; un israelit, ofensat de acapararea în folosul creștinismului a sentimentului de compătimire, a produs nenumărate citațiuni, ca să dovedească, că acest sentiment se găsește și în — Talmud!

Sentimentele religioase, cari, ori-ce s'ar dice, sunt un factor important de curaj și de eroism, au primit o impulsie nouă în urma acestui război. Celebrul predicator Moody publică o lungă scrisoare în „New-York-Times” anunțând rezultatele obținute de misiunile evanghelice instalate în diferitele lagăre. Conversiunile se numără cu miile, cum se dice în stilul mistic protestant. „Intr'un singur lagăr, cinci sute de soldați au făcut o declarație publică, cum că vor să intre în legea creștină.”

Un corespondent istorisește, că în dimineața Duminecii, când cele două armate erau în taberele lor, în fața Santiagului, gata să se adreseze una contra alteia, iar clopotele catedralei din Santiago răsunau d'asupra văii, se puteau vedea dealungul retransamentelor, soldații cu pușca într'o mână și cu cea-laltă ținând deschisă cartea lor de rugăciuni. Și,

pecând în orașul asediat, arhiepiscopul cerea Domnului victoria sau pacea, aceeași rugăciune se înălța de partea cea-laltă, într'altă limbă.

Atunci a venit pacea și nimeni nu s'a căit, nici de o parte nici de alta, căci s'a pus capăt suferințelor ne mai auzite, ce au avut a le îndura și asediații și asediatorii în fața Santiagului. Americanii, când au putut în sfârșit să se plimbe în libertate în oraș, s'au simțit plini de bună-voință către învinșii lor.

Aceeași bunăvoință s'a arătat și față de flota prizonieră. Când amiralul Cervera a debarcat la Portsmouth, în capul vitejilor săi marinari, a fost în mulțime o tăcere adâncă și plină de respect pentru acei eroi.

Până și presa, care tratase pe Spania într'un chip cam necuviincios pentru un adversar care își cunoște forța și superioritatea, a revenit acum la o atitudine mai demnă simțind generositatea soldaților americani. Nici un țiar nu a criticat repatrierea prizonierilor din Santiago cu speșele Statelor Unite, și totă lumea a găsit foarte spirituală adjucearea transportului trupelor unei companii spaniole. De asemenea nimeni n'a criticat nici regimul transitoriu cu multă prevedere aplicat în Cuba, regim, ale cărui prin-

răitoare, menite a seduce opinia publică în sinul învățătorilor și eventual a deștepta și animosități.

Să încunjurăm acest lucru inutil!

Cât pentru absolutism și dictatură mai poate fi vorbă, când ȘS. legii fundamentale dau tonul?! Nici odată! Tocmai invers stă ucrul. Și cerând trebuința, noi vom dovedi, că tocmai în cercul unor reuniuni, pentru cari opteză dl coresp., se exercita cel mai odios absolutism.

Altcum în punctul acesta s-a dat cea mai competentă explicație în primul articol al acestei foi nr. 85, a. c.

Din parte-ne o rectificare avem să adăugăm și aici, anume, că între dnii, cari au vorbit în sinod „aducând documente temeinice“ pentru susținerea reuniunilor, nu a fost și dl profesor Comșa, precum scrie dl coresp., deorece dl Comșa nici în comisia școlară, nici în sinod n-a fost prezent, când s-a desbătut și decis acest obiect.

Iar cumcă vre-unul dintre susținătorii conferențelor ar fi declarat în sinod învățătorimea „nemurată“ și „necoptă“, este adevărată insinuație, cu care dl corespondent crede a captiva. Da, lucrul este explicabil, în lipsa de motive trebuie să se recurgă la tot felul de apucături.

Poate însă fi sigur dl coresp., că în sinod, dacă și-ar fi permis cineva obiecțiuni atât de puțin parlamentare la ori-ce adresă, numai decât ar fi fost rectificat, ca să nu dicem mai mult, dela înaltul Presidiu, sub a cărui părintească autoritate covârșitoare, de câteva decenii încôce, cu nespuse multămiri sufletească ne-am dată a vedea, că desbaterile venerabilei corporațiuni, de care vorbirăm, se conduc și decurg în cel mai solemn spirit parlamentar europeanesc. Adevărat model neîntrecut!

Recunoște de altă parte dl coresp., că „Telegr. rom.“ imediat după sinod a tractat cestiunea aceasta și a pășit în favorul învățătorimii, aducându-i osane și laude. Este adevărat, și merită învățătorimea noastră această apărare și sprijin pentru bunul serviciu, ce aduce cauzei culturale a poporului român, în schimbul unei remunerațiuni materiale din cale afară modestă, încât învățătorimii și astăzi multămiri să internă trebuie să-i fie cea dintâi resplăță și cel mai puternic motor în acțiunea sa.

Dar am dori să știm, când vreodată „Telegr. român“ s'a abătut dela acest rol al său, de a fi adevăratul părinte ocrotitor al intereselor școlii

cipii au fost fixate de președintele Mak Kinley în instrucțiunile trimise generalului Schafter.

Prestigiul lui Mak Kinley crește neconținut. Până și „New-York-Journal“, care-l atacase foarte viu în timpul campaniei prezidențiale, și la începutul războiului îl tratase cu tot felul de insulte, a început acum să-l susțină și să-l apere cu o ardere pe care el însuși ar trebui să o găsească exagerată. Schimbarea aceasta s'a făcut în urma următorului ordin trimis de președinte generalului Schafter, când generalul Torral căuta să temporizeze lucrurile:

„Încetăză parlamentările. Cere predarea imediată conform condițiilor noastre. În caz de refuz, retrageți și ia orașul cu asalt.“

Iată un civil, care conduce un războiu discută planuri, trimite ordine imperiale generalilor și ia într-o răspundere a situației împreună cu un ex-negustor, dl Alger ministrul de războiu.

Omenii cu minte speră, că președintele care a știut să fie energic în timpul războiului, va ști să fie energic și la încheierea păcii, impunând condiții onorabile pentru națiunea învinsă. Totă presa, până și diarul „World“, sfătuiește „moderație și marinimie“.

Vn.

și învățătorimii noastre? Totuși așa puțină recunoștință, la mulți dintre învățătorii nostri. Și cât de simțitor perde prin această școlă și învățătorimea din numărul său, nu mai trebuie explicat. — Ar fi sosit timpul suprem, să ne interesăm în linia primă de ce este propriu al nostru cu totă mânduva puterii noastre și numai în a doua linie pentru altele.

Invită apoi colegii săi, dl coresp. cu cuvintele: „să căutăm de aci în colo a ne emancipa pe toate terenele și îndeosebi pe terenul școlariu și bisericesc“.

Da să vă emancipați dlor coresp., astă silință numai o bucurie generală ar putea inspira, dar să cercați a-Vă emancipa înainte de toate de unele prejudecări și să nu nisuiți a-Vă emancipa de sub legea bisericii și răspunderea ei. Așa ceva pe lângă totă bunăvoința, nu se poate permite nici justifica.

O singură reflecție încă și-apoi am terminat.

În fapt, că ven. cons. a pus la ordinea zilei pentru desbaterile conferențelor și punctul:

Observări asupra planului de învățământ din 1881, — află dl coresp. un început bun, care va aduce cu sine, ca pe viitor și vener. judecători dela „masa verde“ să fie mai bine orientați în chestiuni de regulamente, planuri de inv. etc. ce vor da pentru școlile noastre. Din care motiv exprimă multămirea sa cu cuvintele: „Da, așa mai merge. Înainte numai cu D-zeu, ceea-ce nu s'a făcut în trecut, să se facă în viitor“, etc.

Noi consimțim din totă căldura inimii cu multămirea dlui coresp., și luăm act cu plăcere despre constatarea dsale, că abia inițiată reactivarea conferențelor și deja trebuie să li se recunoască avantajile și în direcțiunea aceasta. Iar pentru viitor, Venerabilul Consistoriu, de câte ori va avea trebuință să iee informațiuni în chestiuni de învățământ și școlare, pe calea aceasta numai decât le poate afla dela cel mai competent izvor, dela corpul învățătoresc, supunându-i-le spre desbatere an de an, după trebuință. Așa vom ajunge să scim unii de alții cu cuvenitul respect și iubire.

Acest bun început însă numai pe lângă sistemul conferențelor se poate continua, pentru-că numai pe lângă acel sistem sunt angajați în mod normal toți factorii constituționali ai bisericii la munca comună pentru bunăstarea școlilor. Pe când pe lângă reuniuni, între împrejurările date, factorii constituționali bisericesci, chemați a coopera în acest obiect, ajunseseră a fi în conflict unii cu alții, fie pentru-că unii factori erau încunjuțați, fie pentru-că alții — poate și din nepricepere — denegau funcțiunea lor normală.

În asemenea împrejurări, de sine înțeles, că dacă unul sau altul dintre factorii constituționali, cu cauză ori fără cauză, denegă funcțiunea lor constitutivă, atunci organismul în complexul său general numai suferi poate.

Iată dar, ce e mai bine decât a fi frații împreună sub scutul și pavăza legii noastre.

Asta e, ce vi-se cere, dlor coresp. pentru binele școlii, și absolut nimic mai mult. Iar pentru interesul nostru general, să nu se uite adevărul istoric, că tăria popoarelor totdeauna atârână dela rîvna și devotamentul cu care țin la legile lor proprii.

Inv.

Festivitățile sașilor.

Brașov, 25 August 1898.

Onor. dle redactor!

Nu voi încerca să vă dau o descriere minuțioasă a sărbătorilor aniversării celor 400 de ani dela nașterea marelui reformator Honterus, serbări cari au sgduit Brașovul din letargia lui de oraș mic, ci voi cerca să

aștern în câte-va șire impresiile pe cari le-am câștigat vădând mii de Sași veniți din toate părțile Ardealului, ca să-și descopere capul și să-și plece genunchii înaintea statuei aceleia care la timpul său le-a arătat calea adevărului.

Cu dreapta ridicată, cu gestul unui apostol, care predică cuvântul mântuitor, în stînga cu evanghelia, cu fruntea senină, cu privirea limpede și severă, stă statua lui Honterus pe un pedestal (ceva prea mic) de granit ridicată de mulțumitorii fii ai neamului său. Așa cum l'a turnat în bronz măiestrul Carro Magnussen — vestitul sculptor al bustei lui Bismarck — el va sta pentru veci la locul lui favorit, aproape de școlă, pe care a întemeiat-o, lângă biserica din care a alun-gat întunecul unui catolicism ispocrit.

Prea mică ca să nu se pierdă într-o piață desfătăță, statua acesta e bine așezată lângă biserica neagră și locul care i-s'a ales, cuprinde în sine un simbol demn.

Curios însă!

Fără de voie, s'a așezat statua acesta la un loc, care mai cuprinde în sine un simbol actual și adînc. Urmând direcții privirilor lui Honterus, dai de un punct în vârful Tîmpii, pe care Ungurii l'au botezat Árpád. Și fruntea cea senină a reformatorului, parcă se încrețește indignată de acest punct, care îl oprește de a vedea în depărtare cerul albastru lipsit de ori-ce pată.

Când privesc la Honterus nepreocupat, admir pre acel bărbat care întrunind în sine energia lui Luther și geniul lui Melanchton, a îndeplinit cerințele timpului său, aducând lumină unde catolicismul încarnat nu răspîdea decât întunecul. Iar când îl privesc ca Român simt în sufletul meu multămire față de acel bărbat, care indirect, prin tipografia sa, ne-a învățat să ne rugăm lui Dzeu în limba noastră. Fie confesiunea lui alta decât a noastră, credința în Dumnezeu și în cele cuprinse în evanghelie e aceeași, iar ideea lui de a face pe oameni să pricépa belșugul de înțelepciune cuprins în sfînta scriptură, a fost mare.

Iar când privesc la modul, cum au serbat urmașii lui memoria marelui Honterus, nu pot să dic decât: „Români luați exemplu dela Sași!“ Asuprirea care și pe acești confrăți în dureri a trebuit să-i sfășie în partide politice, nu a fost dăunătoare. În loc să se urască Sas pe Sas, precum ne urim noi, ei se iubesc și numai principiile și-le defaimă. Când e vorba de o acțiune comună, atunci tineri și bătrâni, „negrii“ și „verzi“ dau mîna și astfel pășesc înainte. Bătrânii au învățat dela tineri, să asculte de inimă iar tinerii au învățat dela bătrâni să dea ascultare cugetării reci, și astfel mintea cu inima unite se producă „fapte“.

Și serbările, cari au durat de Sâmbătă până Mercuri, au fost o „faptă“, adevărată și mare. Conductul celor cător-va mii de Sași și altor mii de Săsôice, toți în costum național și local, vorbirile ce s'au rostit la desvălirea monumentului, între cari a strălucit aceea a preotului F. Obert, (natural interpretată cum se cuvine, nu precum o face „Pester Lloyd“) concertele, în cari au debutat tot artiști și artiști de primul rang, cu cari Brașovul se poate fâli ca nici odată, toate acestea și multe alte au conlucrat, ca memoria marelui bărbat să fie serbată în modul cel mai demn, așa că străinii veniți în număr mare din Austria și Germania s'au putut convinge încă odată, că în Ungaria găsești tot, numai Unguri nu prea.

Dintre Românii, cari au asistat ca reprezentanți ale diferitelor corporațiuni, am observat pe archimandritul vicar lustr. Sa Dr. Il. Pușcariu și pe Ilustr. Sa Moldovan, cari amîndoi au ținut mai multe vorbiri bine simțite, și pe Dr. C. Diaconovich. Dl. prof. Xenopol, care era să însoțească pe Dl. canonic Moldovan ca reprezentant a Academiei române, a ținut de bine să absenteze.

Dar scopul meu nu a a fost să vă dau amănunte despre serbările brașovene, ci să aștern pe hîrtie unele impresii câștigate în săptămîna din urmă.

Vă rog primiți Dle redactor asigurarea celei mai distinse stime.

Juvenil

Asociațiunea la Beiuș.

Dintr'un amănunțit raport primit la încheierea foii, despre decursul adunării dela Beiuș, antcipăm deocamdată următoarele:

Adunarea a reușit imposant. Lume multă de prin toate unghiurile locuite de Români, a sosit.

Că la 1000 de țărani aclamau adunarea și comitetul. Entusiasmul a fost general.

Forțe bună impresie au făcut telegramele de încurajare sosite, între care îndeosebi cu însușețire și aclamări primită a fost telegrama Escelenției Sale Archiepiscopului și Metropolitului Miron Romanul, care suna:

Sibiin, 27 August.

Trimit Asociațiunei noastre culturale salutări căldurose în mica capitală a ținutului istoric, de care îmi sunt legate cele mai dulci suveniruri din etatea-mi fragedă. Spiritul păcii și al concordiei să 'i garanteze bună prosperare.

Miron Romanul, metropolit.

*

Poporul s'a arătat foarte viu interesat de adunarea acestei instituții românești. Discursul de deschidere al președintelui Moldovan a făcut o mare impresiune. În numele Bihorului a răspuns dl Iosif Vulcan.

La banchet a luat parte lume foarte multă. Poporul a umplut „Strada română“ și curtea localului adunării, unde se aflau pavilónele ridicate anume pentru serbări. Gendarmi în număr mare circula pe strade.

Printre óspeții din străinătate se vedeau și dnii: Brătianu, directorul căilor ferate române, Dr. Elefterescu din București, prof. Sîrcu din Petersburg.

Concertul și reprezentanția teatrală a reușit foarte bine.

Noul comitet pe trei ani a fost aclamat în următorul mod: Președinte Ioan M. Moldovan; vicepreședinte Dr. Ilarion Pușcariu, prim-secretar Dr. Diaconovich.

Membri ordinari în comitet: P. Cosma I. Papiu, Z. Boiu L. Simonescu, Dr. Remus Roșca, Ioan Rusu, N. Ivan, Iosif Sterca Șulufiu, I. Crețu, On. Tilea, Dr. Diaconovich și Nic. Togan.

Membri extra-ordinari: G. Dima, Maxim, major pens., Dr. Beu, Dr. Onc. Rusu, și Dr. E. Dăian.

La deschiderea unei școle.

Cuvîntare

rostită de protopresbiterul on. Greg. Pletoșu, profesor gimnazial în Năsăud, cu ocaziunea sfîntirii școlii confesionale gr.-orientale din Borgo-Bistrița.

(Încheiere.)

Etă dar, că puncturile unghiulare ale edificiului școlar ca aședămînt cultural sunt: ordinea, cultul adevărului și sentimentul datoriei. — Cugete fie-care dintre noi la consecințele acestor virtuți, precum și la consecințele păcatelor, ce le sunt opuse.

Generațiunile conduse de sentimentul profund al ordinii, de cultul adevărului și al datoriei, vor fi tari, energice și vor fi pline nu numai de dorința binelui, ci vor avea conștiința de a-l și face. — Adevărul e unul și etern, și ordinea întărește pașii făcuți în cunoșcerea adevărului. Dar cine se socote liber de datorie, și-a pierdut cărarea în lume. Cine își ia de călăusă minciuna, ipocrisia și demagogismul, disordinea și nesocotirea datoriei sale ca om, ca creștin, ca cetățean și membru în societate, acela nu poate merge de cît slăbind; ér o generațiune dedată acestor rele e incapabilă de fapte sănătoase, de fapte mari și generose.

Mai ales noi, popor mic și într-o poziție geografică grea, avem neapărata trebuință de caractere oțelite în cunoștință, în admirațiunea și în practicarea virtuților pentru de a nu slăbi nici din năntea amenințărilor, nici de năntea ademenirilor și pentru de a păși cu siguranță în desvoltarea noastră culturală. Ér aceia, cărora li se adresază în prima linie datorie de a apuca această cale, sunt părinții și educatorii. Să căutăm dar a da copiilor noștri și în această privință exemplul cel bun. Să fim severi cu ei pentru a nu-i lăsa să

alunece pe poteci laturalnice, ear mai înainte de tôte sê fim severi cu noi înșine și sê păstrăm în mintea noastră adevărul, că ce facem pentru școlă, pentru noi facem, pentru neamul nostru, pentru biserică și patrie, pentru binele și viața noastră.

Și acum cuvîne-se, ca cu ocasiunea acestor sêrbări solemne sê ne facem reamintirile și față de principali factori, cari prin aranjarea lor, pricină de veselie au dat inimei noastre. Așa dară sfîntînd această școlă și dându-o spre întrebuițare, ca sê stea tare și neclintită, luminătoare și strălucitoare, sê amintim la primul loc pre vrednicul conducător și părinte sufletesc al acestei de D-șeu scutită comunitate bisericească ortodoxă, pre Par. Simeon *Monda*, parochul comunei și proto-presbiterul tractului.

A doua amintire o datorim comitetului parochial, care ca senat scolaru a stat întru ajutor ca această clădire sê succedă, încât sê pôtă fi multora de model.

Ear a treia amintire este pentru credinciosul și de cultură iubitorul popor creștin ortodox din acêsta comunitate, din a cărui dărnicie s'a ridicat acêstă clădire, carea are sê'i fie lui monument neperitor pentru tôte veacurile

Sê sperăm deci și și dorim cu încredințare, că acêsta școlă va fi templu pentru cultivarea virtuților și pentru practicarea lor în interesul neamului nostru, spre binele biserice și pentru prosperarea patriei noastre. Sê sperăm, că în dînsa se va cultiva adevărul și binele, spre lauda și spre mărirea D-șeului nostru celui viu, care nu ne-a dat de pradă vremilor trecute și nu ne va da nici celor venitoare, căci el este D-șeul nostru și noi suntem poporul lui. — Amin.

Gimnasiul român din Beiuș.

„Értesítvény a belényesi gör. kath. főgymnasiumról s a vele egybekötött alsóbb tanodákról, 1897/98 tanévre. — Programa gimnasiunlî sup. gr. cat. și a școlilor elementare din Beiuș pe anul școl. 1897/98.”

Acest titlu îl pōrtă programa gimnasiunlî „românesc” din Beiuș, redactată de directorul *Ioan Butean*.

Programa e redactată în l. română și ungurească, și se începe cu studiul arheologic „*Pompei*”, de profesorul *Teodor Bulc*.

Corpul didactic. In a. școl. 1897/8 au funcționat un director, 14 profesori de studii ord. și 2 prof. de studii estraord.

Catechet elevilor gr. or. le-a fost dl. *Nicolau Diamandi*, diacon gr. ort.

Examenele de maturitate:

Temele din limba română. 1. Influența protestantismului asupra literaturii rom. 2. Mișcarea cași cauza tuturor agenților fizice. 3. Rolul plantelor în economia naturii.

Resultatul: S'au înșinuat 22 ordinari, 5 repetenți, 1 corector. Au făcut examen script. și verbal 27. Cu eminentă 3, cu bun 9, „*simplummente*” 13, s'au relegat pe trei luni 2.

Date statistice:

Au fost înșcriși cu totul 324 ordinari și 4 privați. Examinați la finea anului 306 ord., 3 privați. După *confesie*: 150 gr. cat., 24 rom. cat., 101 gr. or., 8 ev. ref. și 26 izraeliți.

După *naționalitate*: 251 români, 58 maghiari.

Intre acestea 49 au vorbit numai românește, 23 numai ungurește, 261 au știut ungurește.

După *progres*, cu calcul gen. „*eminent*” au eșit 27 „*bun*” 59; „*suficient*” 139; „*nesuficient*” din un obiect 50, din două 17, din mai multe 17.

Internatul Pavelean.

In anul școl. 1897/98 au fost așezați în Internat 130 elevi, dintre cari 66 au fost împărtașiți de beneficiu întreg ori jumătate, și anume: 21 beneficiați integraliști, 18 medicaliști, 19 intgraliști supranumerari și 8 medicaliști supranumerari. Cialalți 64 au fost solvenți, cari au plătit la lună taxa modestă de 12 florini, adaus taxa hainelor uniforme: 30 florini pe an.

Școlă elementară.

Personalul didactic: 1 director și 3 „*docinți*”.

La școlă elementară cu 4 clase au fost înșcriși cu totul 98 elevi. Au ramas la

finea anului 90. Intre ei au fost 46 gr. cat. 3 rom. cat., 35 gr. or., 1 reformat. Au eșit cu „*eminent*” 14, cu „*bun*” 35, cu „*suficient*” 19, cu „*nesuficient*” 18.

Noutăți.

Onomastica I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, s'a sêrbat Luni în 17 August v. în Sibiu prin celebrarea unui serviciu divin în biserica din Sibiu-cetate, prin asesorul consistorial proto-presbiter Mateiu Voilean.

După serviciul divin, la ôrele 11¹/₂, gremiul consistorial, oficialii consistorului, mai mulți onorațorii din Sibiu, precum și din afară, cari sê aflau în Sibiu, s'au prezentat la Esceleția Sa spre a-l felicita. Esc. Sa însă fiind prea ocupat de agendele Fundațiunii Gozsdu, n'a putut primi în persônă felicitările. și așa vizitatorii și-au depus subscrierile pe cōla espusă spre acest scop în sala de primire.

Representanța fundațiunii Gozsdu este întrunită în Sibiu. Și-a început ședințele în 16 August v. și le continuă ađi și în zilele următoare.

Din acest incident sê află de present în Sibiu Prea Sfințiile Lor dnii Episcopi *Ioan Meșianu* dela Arad și *Nicolae Popea* din Caransebeș, secretarul fundațiunii dl Poenar etc.

Un generos ctitor. Foile din România spun că dl colonel Rosnovanu s'a dus în Rusia, ca să aducă de acolo catapeteasma comandată pentru biserica pe care a clădit-o la moșia sa Roznov. Catapeteasma aceasta costă 150.000 lei, ear' biserica a costat cútutulo jumătate de milion. In vremile acestea de rece materialism, fapta generosului colonel, numai rari asemuiuri are!

Un preot de-ai nostri, arestat pentru „steagul statului”. Din Brad ni se scrie: In comuna *Vaca* (cercul Brad) ca și în altele din cerc, în ziua de 20 August a. c. a fost arborat prin antistia comunală tricolorul maghiar pe edificiul școlii noastre de acolo. In o odaie a școlii este adecă și cancelaria comunală. Cum, cum nu, câteva sdrențe din stindar, s'au aflat — pe stradă. Și nu-i pădure fără uscături! Vice-judele cu numele Cleș, un individ pripăsit în *Vaca*, a cules frânturile și a înșinuat la pretură. Și acum ține-te Române! Gendarmeria s'a pus în picior. A venit în *Vaca*, și cu presupunere s'au legat de un om Josif Pârva, pe care, precum spun martori oculari, *l'au bătut și torturat*, ca sê spună dacă a rupt el steagul. Atăta nu a fost destul. Gendarmaria a mers și a căutat după preotul *Iosif Costea*. Dar neaflându-l acasă, au luat drumul Baiei-de-Criș și pe drum întâlnind pre preot, *l'au exortat la Brad, astăzi Joi, în 25 August, n. fiind și de țerg.* —

Patria e salvată: preotul Costea, sigur nevinovat, stă în casarma gendarmariei. Și apoi sê nu ăci, că nu e țără liberă ca și Ungaria? Noi regretăm cazul și nu putem destul infiera purtarea dură a gendarmăriei.

Era de prevădut altcum, că stîndardele puse din poruncă, vor produce pe lângă sânge rău, încă și astfel de urmări atât de regretabile.

Aud că șeful tractual, care preste tot locul alérgă și se întrepune apărînd afacerile poporului nostru din aceste părți, va întrevén., ca după ascultare, preotul nostru sê fie pus în libertate.

Eremitul.

Școlariu. La școlă elementară de fete a „Reuniunei femeilor române din Sibiu” înscrierile se fac în 1. 2. 3. și 4 Septembrie a. c. dela ôrele 9—12 a. m.

Prelegerile se încep în 5 Septembrie a. c.

Comitetul Reuniunei a redus atât didactrul cât și tacsă de înscriere.

Tacsă de înscriere este 1 fl. 50 cr., solvit totdeauna anticipativ la începerea lunii.

Déca într'o familie sunt 2 fete, cari cercetéză acêstă școlă, atunci pentru fetița a doua, tacsă de înscriere e numai 1 fl. și didactrul 1 fl. pe fiecare lună.

Dacă în aceeași familie sunt trei fete cari cercetéză acêstă școală, atunci tacsă de înscriere e 50 cr. și didactrul 50 cr. pentru fiecare lună,

Sibiu 22 August, 1898.

Direcțiunea.

Moștenitorul României la Căineni. A. S. R. Prințul Ferdinand — după sêrbările aniversării ăilei sale natale, întemplate în 12 l. c. — însoțit de dnii: Ionel Brătianu, ministrul lucrărilor publice, Elie Radu, șeful serviciului studiilor și construcțiunilor la acel departament, și maior Aureliu Demetrescu, aghiotantul său, a întreprins o escursiune prin munții județelor Argeș, Vâlcea și Gorj, cu care ocaziune a vizitat între altele și lucrările șoselei Boiciōra-Căineni, cum și lucrările drumului de fier dela Călimenești — Riu Vadului. Alt. Sa a sosit la Căineni în 15 l. c., la ôrele 12 din ăi, unde a fost întâmpinat din partea prefectului și a mai multor ampioiați ai județului. Micul orașel a îmbrăcat haine de sêrbătoare. Mai pe tôte casele filtraiau steaguri naționale, ér calea până la graniță era împodobită cu porți triumfale.

Dupăce a luat prânțul într'un pavilion întocmit anume spre acest scop, Al. Sa și-a continuat calea prin pas pe lângă Olt până la graniță, de unde reîntorcându se éráși la Căineni, încă în aceeași ăi a plecat îndérăt la Călimănesci

Donățiune. Ioan Simtion, Irime Simtion, Eva Dregheciu, Ana Tatu și Elena Popoviciu: nascute Simtion, ca eređii remasului după părinții lor Constantin Simtion paroch gr. or. și soția Eva n. Popoviciu, în memoria părinților lor au donat pe sêma biserice gr. or. din Sadu 200 fl, care sumă sê fie folosită la repararea turnului biserice.

Dșeu respătească fapta lor generoasă. Iar esemplul frumos aibă mulți imitatori!

Producție teatrală declamatorică în Sebeșel (l. Sebeșul-săsesc), sê arangiază Duminecă în 4 Sept. o. în localul „La Curte”. Venitul curat în scop filantropic. Sê vor declama 3 poesii, dialogul „Arvințe și Pepelea” îi sê va juca piesa „Cinel-Cinel”. După producție, joc.

Inmormântarea solemnă alui Bismarck, adecă depunerea corpului lui la locul de vecinica odichnă, va avé loc în luna lui Noemvrie cu ocazia inaugurării mausoleului și capelei din Friedrichsruhe.

Contele Bethlen András, fost comite suprem al comit. Brașov și Sibiu, mai apoi ministrul de agricultură și deputat în cercul Hérmanul săsesc de lângă Brașov, a murit Joia trecută în etate de 49 ani. Reposatul a fost în legătură de rudenii și cu familia *Mocsony*.

O nenorocire. Cetim în Drapelul: Unui băiat din comuna Bertestii de jos, județul Brăila, anume Vasile Găgeanu, în vîrstă de 12 ani, îi scăpase un pui de curcă într'un puț. Băiatul se încumetă să scotă puil lăsându-se pe funea puțului. Abia ajuns la jumătatea puțului și funea se rupse, iar băiatul căzu în fundul puțului, unde cu tôte ajutôrele date s'a înecat și a fost scos mort. Puilul de eurăcă însă a fost scos viu!

Povestea lui Aesop cu cele două capre, cari ajungînd pe-o punte față în față, și nevoind a ceda nici una celeialalte întăietatea trecerei, au cădut ambele jertfa „încăpăținerii” lor, — și-a aflat parodia și aplicarea admirabilă în întemplantarea țeranului Michail Dragan din Otlaca de lângă Arad. In una din ăilele trecute plăcă cu trăsura spre Kișineu și întălnindu-se în drum cu trăsura ômenilor de acolo: Michail Pavelca și Andreiu David, n'a voit sê lase din ambiț, și sê-i încunjure, dar ceialalți încă nu s'au încumetat sê retireze față de el și astfel a fost gata catastrofa. Draganul nostru se repede cu trăsura oblu în trăsura adversarilor sei și o restôrnă cu cai cu tot, ér cu o leucă dela căruță trântesce pe un dșman la pămînt, ér celuilalt îi frînge un braț. Norocul, că jandarmi au fost aprôpe și iute au făcut capăt și desnodămînt capriciului voinicului Dragan, — ducându-l la recôre!

VARIETĂȚI

Are Mars locuitori? Iată o întrebare care s'a înfipt în capul multor doritori de-a ajunge — bogați. Bogați? Cum bogați prin asta? Dôr' numai nu crede cineva, că constatănd, că Mars are locuitori, o sê-și cêră monopol de liferare a tot telul de artiele ce acolo n'ar fi, ori sê-și facă chiar tren până acolo? Nu, și totuși putînd dovedi asta, fie că are, fie că nu are locuitori, ai putea ajunge — milionar! Nici nu mai puțin! Eată cum mă rog. S'a aflat o vêduvă milionară și iubitoare de știință, care a testat un milion de floriene acelaia, care va dovedi mai întăi că sunt pe Mars locuitori ori că nu sunt? Dar până ađi nimeni nu pôte face pretențiune asupra milionului, căci Mars e departe de pămînt 7 miliōne de kilometri, iar ochianul n'a ajuns la așa desvoltare, ca și obiectele mici dela o atât de mare depărtare, sê le poți mări cât sê le veđi. Dacă de o mie de ori mărești și apropii lucrul prin ochian, tot rămâne o depărtare de 7000 de kilometri, la care om, ori vită, ori cerb (pe Marte), nu se pôte vedea. Pôte însă că fundațiunea numită, sê accelereze perfecționarea ochianurilor, ca ôrecând sê se pôtă constata, de sunt viețăți ori nu, și pe un astru atât de îndepărtat. Pân'atunci însă, milionul vêduvei are vreme sê — crească încă!..

— Domnule, mi s'a urit sê viu de atâtea ori pentru 15 lei cari 'mi datorezi!

— Ce-s de viață eu, că n'ai voit sê mă împrumuți cel puțin cu 200, căci acum aveai pentru ce veni!

La judecătoria de pace.
Judecătorul: Acuzatul! Recunoști, că în ziua de 10 Iulie ai bêt 15 cupe de vin?
Acuzatul: Cum sê nu cunosc? Ba chiar mă laud că aș mai fi putut sê beau, dacă nu mă ducea polițaiu la pițibôică!..

Pace eternă?

— Mai nou. —

O telegramă dela 28 Aug. aduce din *Petersburg* o știre de mare senzație:

La ordinul Țarului, contele Muraviev, ministrul de externe rusecc, precum publică chiar fôia oficiōsă rusescă, a început primii pași de pertractare cu reprezentanții celorlalte state pentru a pune capăt centinuelor nōne înarmări, ba chiar pentru desarmarea unei părți a actualelor uriașe armate!

Acêsta ar fi începutul desarmărilor generale și mare ar fi gloria actualului Țar de ar reuși a porni statele pe acest drum al ușurării popôrelor!

Dare de seamă și mulțămită publică.

La petrecerea cu dans ținută în Sighișora la 20 Iuliu a. c. st. v. au binevoit a suprasolvi următorii: dl. D. Moldovan, proto-presbiter, Sighișora 80 cr., dl. V. Hodoș, paroch Iceland 1 fl. 50 cr., dl. Z. Tatar, notar la tribunal, Elisabetopole 50 cr., dl. Z. Ganea paroch Ferihaz 1 fl. 80., dl. N. Smigelski, profesor Elisabetopole 30 cr., dl. I. Muntean paroch, Sighișora 80 cr. dl. N. Doctor, paroch Hașfalău 30 cr., dl. V. Aldea, notar Lăncrăm 1 fl., dl. T. Mosora ampioiat Sighișora 30 cr. dl. I. Vătășan capelan Archita 30 cr. dl. A. Todor ampioiat Sighișora 1 fl. 50 cr. dl. I. Sociu amgioiat 1 fl. 50 cr. dl. V. Urdea măestru cojocariu Sighișora 30 cr. — în sumă de 10 fl. 90 cr. pentru cari contribuiuri benevole primescă P. St. domni adencă mulțămită.

Venitul brut al acestei petreceri cu dans a fost 64 fl. 20 cr., din care subtragîndu-se speșele cu 55 fl. 48 cr. — rămâne venit curat 8 fl. 72 cr., care sumă s'a transpus cassarului despărțămîntului XXX (Sighișora) al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român”.

Sighișora, 14 August 1898.

Pentru comitet:
vice-președintele: controlorul:
Georgiu Tatar Titu Pertia

Nr. 776-898

[153] 1-3

CONCURS.

pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din tractul protopresbiterial al Agnizei se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Ighișdorful român, salariu anual de 300 fl. din repartitiune dela popor, cuartir și lemne.

2. Selistat, salariu 150 fl. în bani prin repartitiune dela popor și pentru restul de 150 fl. o livadie și o grădină, cuartir natural și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa aceste posturi, sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserica din comuna unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și petițiunile de concurs au să le așternă în termenul prescris conform legilor în vigoare la subsemnatul oficiu protopresbiterial

Noerichiu în 27 Iuliu 1898.

În conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Oficiul protopresbiterial

Nicolau Moldovan,
adm. protopresb.

Nr. 510/898.

[157] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor vacante de învățători din comunele mai jos însemnate, ppresb. Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Apoldul-de-sus un post învățătoresc cu salariu anual de 300 fl. solviți din subvenție dela comuna politică și repartitiune dela popor, cuartir liber în edificiul școlii și lemnele necesari de foc.

2. Dobârca, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. solviți din repartitiune dela popor și subvenție dela comuna politică și lemnele necesari de foc.

3. Gusu, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. solvit din repartitiune dela popor și lemnele necesari de foc.

Doritorii de a ocupa unul din aceste posturi, au a-și înainta cererile de concurs, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat.

Mercurea, la 1. August 1898

Oficiul protopresb. gr.-or. al Mercurei în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Din încredințarea Dlui protopop.

Romul Pop

Asesor al scaunului protopopesc.

Nr. 355/898

[159] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc la școala populară din comuna Dârste, în protopresbiteratul Brașovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în fôia „Telegr. Român“.

Emolumentele pentru postul de clasa I. sunt: În bani gata din lada bisericești 200 fl. și venitul cantoral 100 fl.

Doritorii de a ocupa acest post, au a-și așterne cererile de concurs în termenul fixat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dela concurenți se cere a se prezenta în o Duminecă sau sâmbătă la biserica pentru a-și arăta dexteritatea în cântări.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Brașovului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Petric,
protopresbiter.

Nr. 375/898.

[156] 1-3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor vacante învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Cohalmului, se publică concurs cu ter-

min de 30 zile dela prima publicare în fôia „Tel. Rom.“

1. Paloș, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. prin repartitiune dela popor, cuartir și lemne de foc.

2. Jibert, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. în următoarele: a) 150 fl. dela popor prin repartitiune, b) 100 fl. dela stat și c) 50 fl. computați în folosirea unei grădini, — cuartir și lemne de foc. Dela concurenți se recere, să conducă cântările liturgice în tot decursul anului școlar cu copii de școală de toate zilele și de repartitiune.

3. Valendorf, un post de învățătoriu cu salariu anual de 300 fl. dintre cari 200 fl. dela popor prin repartitiune, 100 fl. dela Consistoriu, cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile concursuale înscrise conform normelor în vigoare în termenul de mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Cohalm, 4 August, 1898.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Cohalmului, în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Nicolau D. Mircea,
protop.

Nr. 474/898

[151] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante învățătoresci dela școlile confessionale din mai jos însemnate comune ale protopresbiteratului Geógiului, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Mada, cu salariu anual de 300 fl. v. a. și lemne de încălzit.

2. Nevoș cu salariu anual de 300 fl. v. a., grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

3. Vermaga, cu salariu anual de 300 fl., cuartir gratuit și lemne de încălzit.

Aspiranții la aceste posturi, au a-și așterne cererile lor concursuale înscrise conform normelor din vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protop. și a se prezenta sub durată concursului în vre-o Duminecă sau sâmbătă la serviciul divin în biserică, spre a-și arăta dexteritatea în cântări, și a se face cunoscuți poporului.

Hondol, 4 August 1898.

În conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Oficiul protopres. al tractului Geógiului

Vasilu Pipoș
protop.

Nr. 324/898

[154] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători dela școlile din comunele mai jos însemnate, protopresbiteratul Dobrei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul archidieceșei „Telegraful Român“.

1. Dobra, un post de învățător la școala tractuală, cu salariu anual de 400 fl. v. a. —

2. Roscani-Mihăesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir natural și lemne de foc. —

3. Rădulesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

4. Lăpușnic, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl. v. a. —

5. Stănceti-Ohaba-Făgețel, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

6. Panc-Seliște, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

7. Lăpușul inf.-Ohaba, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

8. Baștea-Holdea-Coșesci, un post de învățătoriu, cu salariu de 300 fl. cuartir și lemne. —

9. Brisnic, un post de învățătoriu cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne. —

Reflecții la vre-unul din aceste posturi au a-și înainta cererile de concurs înscrise conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dela concurenți se așteaptă a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă la biserica în respectiva comună a care a competat spre a fi cunoscuți, personal și au a-și arăta dexteritatea în cântări.

Dobra, 31 Iulie 1898.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Dobrei în conțelegere cu respectivele comitete parohiale.

Avr. S. Păcurariu
adm. prot.

Nr. 272/898.

[152] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.“

1. Cărechiu, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir.

2. Juncul de jos cu filia Juncul de sus, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir.

3. Ormindea, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și 3 stângeni de lemne, ori 48 fl. în bani, din cari este a se încălzi și sala de învățământ.

Învățătorii va avea să țină Duminecă și în sâmbăta o strănă dela începutul utreniei. Venitul cantoral ajunge la suma de cel puțin 24 fl.

4. Seliște-Trestia, cu salariu de 300 fl. cuartir și 1 stânga de lemne.

5. Valeabrad, cu salariu de 300 fl. cuartir și un stânga de lemne.

Petițiunile de concurs înscrise conform normelor din vigoare să se așternă subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Brad, la 4 August 1898.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zărandului.

Vasilu Damian,
protopresbiter.

Nr. 309.—1898

[158] 1-3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor vacante de învățători din comunele de mai jos, din protopresbiteratul Orăștiei, se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Gelmar, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătit din 180 fl. ajutor de stat și 120 fl. din repartitiune dela comuna bisericăscă, cuartir și lemnele trebuincioase pentru încălzit.

2. Sibișelul-vechiu, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătit din cassa bisericești respective a comunei, cuartir în școală și lemnele necesari pentru încălzit.

3. Mărtinești, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a. plătiți din repartitiune, cuartir în școală și lemnele necesari pentru încălzit.

Doritorii de a reflecta la vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne cererile concursuale înscrise în sensul legilor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, fiind obligați a cânta și în strănă, eventual în cor Duminecă și în sâmbăta, la bisericile respectivelor comune, unde au concurat și vor fi aleși.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Orăștiei, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Orăștie, 26 Iuliu 1898.

Vasilu Domșa,
protopresbiter.

Nr. 389/898.

[146] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile gr.-or. române din mai jos însemnate comune din protopresbiteratul Avrighului se deschide prin acesta concurs cu termenul de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Avrigh, un post de învățător cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc;

2. Sebeșul superior, al doilea post de învățătoriu, cu salariu anual de 300 fl. v. a. cuartir și lemnele necesari pentru foc.

Reflecții la aceste posturi au să se subțernă cererile concursuale înscrise conform legilor în vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiterial în Avrigh (poșta Avrigh, Felek, Szabovarmegye) până la termenul susindicat, având alesul la școala din Sebeșul superior a cânta cu pruncii de școală în totă Duminecă și sâmbăta în sânta biserică la sânta liturghie, spre care scop se așteaptă prezentarea concurenților în vre-o Duminecă sau sâmbăta la biserica spre a-și documenta aptitudinea în cântări și tipic și a se face cunoscuți poporului.

Avrigh, 3 August 1898.

În conțelegere cu comitetele parohiale oficiul protopresbiterial gr.-or. al Avrighului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 16038/1898.

[150] 1-1

Publicațiune.

Pentru asigurarea constituirei unui pod pe drumul municipal Mercurea-Toporcea secțiunea a 2-a preste valea Dobêrcei se va ținea în 2 Septembrie 1898 la 10 ore a. m. în sala de consultare din palatul comitatens o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare sunt provocați, să și așternă ofertele referitoare la întreprinderea efectuării acestei lucrări până la orele 9 a. m. a zilei fixate mai sus la vice-comitele comitatului.

Oferte intrate mai târziu nu se vor considera.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și provădate cu vadiul de 5%, compute după suma preliminară cu 3298 fl. 74 cr. v. a.

Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu în orele de oficiu.

Sibiu, în 23 August 1898.

Reissenberger,
vice-comite.

Școlile de muzică private Kaiser,

concesionate de înaltul oficiu școlar c. r. al țerei,

Viena, cercul VII., VIII., și III., an. școlar 25.

Frecuența în 1897/98: 351 elevi din înțregă Austro-Ungaria și străinătate, 24 puteri didactice. Cant, clavier, toate instrumentele cu corde și cele de suflat, toate ramurile teoretice, cor mixt, orchestru, cursuri speciale și laterale.

Curs bial pentru formarea de învățători

pentru clavier, violină, cant (există din 1882).

[160] 1-2

Curs de 7 luni pregătitor pentru examenul c. r. de stat.

Curs de muzică bisericească pentru copii cântăreți.

39 candidați au depus examenul de stat, unii „cu distincție“. Concerte publice, concurse, examene, atestate, diplome, medalii. Prospect gratuit, statute 20 cr. prin cancelaria institutului VII/1., Ziegler-Gasse 29. Celor din afară lămuriri despre pension în apropierea institutelor.

Primirea elevilor până în 15 Octobrie, după locurile disponibile și în decursul anului.

Inceputul instrucțiunii 15 Septemvrie, resp. 1 Octobrie.